

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2024 m. balandžio d. Nr. 21RE4- (AG4-33/19-2024)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Astos Povilonienės (pranešėja), Sigitos Šimbelytės, Vestos Šliogerytės (Komisijos posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Natalijai Abuojei, dalyvaujant pareiškėjos atstovams V. K. ir advokatui G. U., atsakovės Panevėžio miesto savivaldybės administracijos atstovei G. M.,

2024-04-23 viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos žemės ūkio bendrovės „Berčiūnai“, atstovaujamos advokato G. U., skundą atsakovei Panevėžio miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja žemės ūkio bendrovė „Berčiūnai“ (toliau – ir pareiškėja, ir Bendrovė) Komisijos prašo panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė, ir Administracija) 2024-03-05 raštą Nr. 19-643(4.45E) „Dėl pakeliamo kelio užtvaro“ (toliau – ir Sprendimas) bei įpareigoti atsakovę tinkamai išnagrinti pareiškėjos 2024-01-31 prašymą dėl techninių eismų ribojančių priemonių įrengimo privažiavime į pastatą, esantį (duomenys neskelbtini).

Paaikino, kad Bendrovei nuosavybės teise priklauso pastatas – Administracinis komercinis, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Pastatas), kuris yra 0,1328 ha ploto žemės sklype, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Žemės sklypas) ir kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Pareiškėjai Žemės sklypo dalis (0,039 ha) išnuomota 2003-06-06 valstybinės žemės sklypo nuomos sutartimi Nr. N27/03-0085. Žemės sklypas 2024-01-24 perdavimo – priėmimo akto Nr. 18-118/6MŽP-3-(15.6.33 E.) pagrindu valstybinės žemės patikėjimo teise perduotas Panevėžio miesto savivaldybei (toliau – ir Savivaldybė). Pareiškėja prie jai priklausančio Pastato gali patekti iš Kosmonautų g., įvažiuodama keliu bei pasukdama į dešinę pusę, kaip parodyta skunde pateiktuose paveiksluose. Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę 2024-01-31 prašymu dėl kelio, kuris veda į Pastato kiemą, užtvaro įrengimo. Pareiškėja pateikė prašymą, kadangi pastaruoju metu minėtas kelias ir dalis pareiškėjos išsinuomoto Žemės sklypo būna užstatyti kitų asmenų transporto priemonėmis. Dėl šios priežasties nei pareiškėja, nei patalpų nuomininkai, nei specialusis transportas, kuris aptarnauja Pastato nuomininkų vykdomą veiklą, negali privažiuoti prie Pastato. Dėl pristatytų automobilių gausos prie Pastato negali privažiuoti kroviniai automobiliai, išsikrauti prekių. Pareiškėja elektroniniu paštu gavo Administracijos Sprendimą, kuriuo ji informavo, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismų ribojančių priemonių (pakeliamo kelio užtvaro, kelio ženklų ar kt.) įrengimui privažiavime į komercinės paskirties Pastatą. Pareiškėja, susipažinusi su atsakovės Sprendimu, mano, kad jis yra neteisėtas ir visiškai nemotyvuotas, pažeidžiantis jos teises bei trukdantis naudotis jai priklausančia nuosavybe bei Lietuvos Respublikos jai išnuomota Žemės sklypo dalimi.

Pareiškėjos teigimu, iš Sprendimo nėra aišku, kodėl nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių įrengimui privažiavime į Pastatą, nors pareiškėjos nurodytos priežastys, sąlygojančios poreikį apriboti patekimą prie Pastato, objektyviai egzistuoja ir yra visiškai pagrįstos. Iš Sprendimo turinio negalima suprasti, kodėl pareiškėjos prašyme nurodytos priežastys nėra tinkamos, patenkinant jos prašymą apriboti patekimą prie Pastato tretiesiems asmenims. Sprendime visiškai nenurodoma jokių teisės aktų, kuriais remiantis yra priimtas Sprendimas, taip pat nėra aišku, kokios priežastys lėmė neigiamo Sprendimo priėmimą ir ką reikia padaryti ateityje, kad būtų priimtas pareiškėjos pageidaujamas sprendimas ir būtų tretiesiems asmenims apribotas patekimas prie Pastato. Atsižvelgus į tai, pareiškėjos nuomone, Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 str. 5 d. nurodytų bendrųjų individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų.

Pasak pareiškėjos, Sprendime tiesiog nurodoma viena faktinė aplinkybė, t. y. Žemės sklypas yra išnuomotas, bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos, tačiau nėra aišku, kaip tai susiję su pareiškėjos prašymu ir tinkamu valstybinės žemės nuomos sutarties vykdymo užtikrinimu, todėl darytina išvada, kad atsakovės priimtame administraciniame akte nenurodytas ne tik teisinis, bet ir faktinis jo priėmimo pagrindas, t. y. nėra nurodyta, dėl kokių faktinių aplinkybių buvo priimtas Sprendimas.

Pareiškėja nurodė Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 str. 32 p., Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKI) 10 str. 8 d. nuostatas ir pažymėjo, kad atsakovė priimto Sprendimo visiškai nesieja su eismo organizavimo klausimų sprendimu ar kitų funkcijų, susijusių su eismo saugumo užtikrinimo savivaldybės teritorijoje, atlikimu. Sprendime taip pat nėra nurodyta, kaip atsakovė vertina pareiškėjos prašyme nurodytas aplinkybes dėl patekimo į Pastatą, valstybinio Žemės sklypo, kurio patikėjimo teisė perduota atsakovei, neteisėto naudojimo. Be kita ko, Žemės sklypas, kurio dalis nuomos sutartimi yra išnuomota pareiškėjai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024-01-10 nutarimo Nr. 32 bei 2024-01-24 perdavimo – priėmimo akto Nr. 18-118/6MŽP-3-(15.6.33 E.) (toliau – Perdavimo aktas) pagrindu yra perduota patikėjimo teise atsakovei, todėl atsakovė turi pareigą užtikrinti, kad pareiškėja galėtų tinkamai naudotis jai išnuomota Žemės sklypo dalimi, priešingu atveju, atsakovė pažeidžia valstybinės žemės nuomos sutartį Nr. N27/03-0085, kadangi faktiškai pareiškėjai išnuomota Žemės sklypo dalimi naudojasi tretieji asmenys, kurie gali netrukdomai statyti savo transporto priemones visiškai šalia pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio Pastato (b. l. 2-5).

Atsakovė Panevėžio miesto savivaldybės administracija atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepiame nurodė faktines aplinkybes ir paaiškino, kad susipažinus su skundu matyti, kad pagrindinis skundo reikalavimas – panaikinti skundžiamą Sprendimą bei įpareigoti Administraciją tinkamai išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl techninių eismą ribojančių priemonių įrengimo privažiavime į Pastatą.

Dėl pareiškėjos skunde nurodytų pasisakymų (argumentų), kad pastaruoju metu minėtas kelias ir dalis pareiškėjos išnuomoto Žemės sklypo būna užstatyti kitų asmenų transporto priemonėmis; dėl šios priežasties nei pareiškėja, nei patalpų nuomininkai, nei specialusis transportas, kuris aptarnauja Pastato nuomininkų vykdomą veiklą, negali privažiuoti prie Pastato; dėl pristatytų automobilių gausos prie Pastato negali privažiuoti kroviniai automobiliai išsikrauti prekių, Administracija teigia, jog iš pareiškėjos pateikto VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo matyti, kad Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus. Kadastro duomenų nustatymo data 1998-07-03. Valstybinės Žemės sklypo dalis (0,039 ha) 2003-06-06 valstybinės žemės nuomos sutartimi Nr. N27/03-0058 (toliau – Nuomos sutartis) išnuomota pareiškėjai. Jame yra nekilnojamojo turto pastatas Nr. 2799-3016-9024, kuris ribojasi su pareiškėjos skunde nurodytu privažiavimo keliu į pareiškėjai nuosavybės teise priklausančią Pastatą. Atsakovė taip pat atsiliepiame pažymi, kad Perdavimo aktu valstybinis Žemės sklypas perduotas patikėjimo teise valdyti Savivaldybei bei nurodo Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – KĮ) 3 str. 3 p. 2 d., 4 str. 3 p. bei 17 str. nuostatas ir kreipia dėmesį, kad pareiškėjai Nuomos sutartimi išnuomotas valstybinės Žemės plotas, kuris reikalingas jo nuosavybės teise priklausančiam statiniui eksploatuoti, todėl darytina išvada, kad pareiškėjai turi pakakti nuomojamo valstybinės Žemės ploto pastatui eksploatuoti ir jame vykdomai veiklai vykdyti.

Be to, iš pateiktos schemos matyti, kad teritorija, kuri besiriboja su pareiškėjai nuosavybės teise priklausančiu komerciniu Pastatu, nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, t. y. laisva valstybinė žemė ir šioje valstybinėje žemėje nėra įregistruotų inžinerinių statinių (pravažiavimo, automobilių stovėjimo aikštelės ir kt.) Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos. Todėl naudojimasis privažiuoju (keliu) prie komercinės paskirties pastato bei kitų toje teritorijoje esančių statinių turi būti laisvai pasiekiamas visiems asmenims, kad nepažeistų gretimų žemės sklypų savininkų ar naudotojų ir miesto gyventojų teisių ir įstatymų saugomų interesų, nes įrengus kelio užtvaram, įvažiuoju (keliu) galės naudotis tik ribotas asmenų ratas.

Administracija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad minėtu įvažiuoju (keliu) naudojasi ne tik pareiškėja, bet ir pastato, esančio (duomenys neskelbtini), (toliau – Kaimyninis pastatas) savininkas (-ai) taip pat kiti asmenys. Jokių skundų dėl užstatyto įvažiuoju (kelio) automobiliais iš kito pastato savininko (-ų) ir ar kitų asmenų negauta, todėl atsižvelgiant į tai, teigti, kad vien tik pareiškėja negali privažiuoti prie nuosavybės teise priklausančio pastato nėra jokio pagrindo.

Pasak atsakovės, be to, įvertinus faktinę situaciją, matyti, kad įvažiuojimas (kelias) į teritoriją nėra ribojamas jokiais draudžiamaisiais kelio ženklais ir prašymų įrengti juos ties kelio įvažiuoju taip pat nėra gauta, todėl riboti tretiesiems asmenims statyti automobilius įvažiuoju kelyje ties Pastatu nėra teisinio pagrindo.

Atsakovės nuomone, atsižvelgiant į atsiliepime išdėstytas faktines aplinkybes ir reglamentuojančius teisės aktus, Administracijos veiksmai ir priimtas sprendimas yra teisėti ir pagrįsti, o pareiškėjos argumentai dėl pagrindų panaikinti skundžiamą Sprendimą atmestini (b. l. 34-38).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 rašto Nr. 19-643(4.45E) „Dėl pakeliamo kelio užtvaram“, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos Prašymą, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti pareiškėjos skunde nurodytus veiksmus (b. l. 16-17).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja kreipėsi į Administracijos Infrastruktūros skyrių 2024-01-31 prašymu (toliau – Prašymas), kuriuo prašė išnagrinėti Bendrovės prašymą dėl kelio, kuris veda į Pastato kiemą, užtvaram įrengimo Žemės sklype bei nurodė, jog Bendrovė turi nuosavybės teise komercinės paskirties Pastatą, Žemės sklypą nuomojasi iš valstybės iki 2043-06-06. Tarp Bendrovei priklausančio Pastato ir Kaimyninio pastato eina keliukas, priklausantis Lietuvos Respublikai, kuris naudojamas privažiuoti tik prie Bendrovei priklausančio pastato ir Kaimyninio pastato. Pastaruoju metu minėtas keliukas ir dalis Bendrovės išsinuomoto Žemės sklypo būna užstatyti kitų asmenų automobiliais. Dėl šios priežasties, nei Bendrovė, nei patalpų nuomininkai, nei spec. transportas, kuris aptarnauja Pastato nuomininkų vykdomą veiklą, negali privažiuoti prie Pastato. Dėl pristatytų automobilių gausos prie Pastato negali privažiuoti krovininiai automobiliai, išsikrauti prekių. Kaimyninio pastato savininkai neprieštaruoja dėl kelio užtvaram įrengimo (b. l. 6).

Iš Administracijos Eismo organizavimo darbo grupės prie Savivaldybės Eismo saugumo komisijos (toliau – ir Darbo grupė) 2024-02-28 posėdžio protokolo Nr. KK-13 matyti, kad 2024-02-27 Klausimu Nr. 2 buvo svarstyta: Dėl pritarimo kelio užtvaram įrengimui privažiuoju į komercinės paskirties Pastatą bei nutarta (bendru sutarimu): „Atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypas yra išsinuomotas (yra sudaryta valstybinės žemės sklypo nuomos sutartis), bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai (privažiuojimas, automobilių stovėjimo aikštelė ir kt.) nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos – informuoti, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių (pakeliamo kelio užtvaram, kelio ženklų ar kt.) įrengimui privažiuoju į komercinės paskirties Pastatą“ (b. l. 53).

Administracija Sprendimu pareiškėją informavo, kad Administracija, išnaginėjusi pareiškėjos Prašymą, teikia atsakymą bei nurodė, jog Eismo organizavimo darbo grupė, patvirtinta Administracijos direktoriaus 2017-05-12 įsakymu Nr. A-468, išnaginėjusi pareiškėjos Prašymą ir atsižvelgdama į tai, kad Žemės sklypas yra išsinuomotas (yra sudaryta valstybinės Žemės sklypo Nuomos sutartis), bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai (privažiuojimas, automobilių stovėjimo aikštelė ir kt.) nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos – informuoja, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių (pakeliamo kelio užtvaram, kelio ženklų ar kt.) įrengimui privažiuoju į komercinės paskirties Pastatą (b. l. 16-17).

Pareiškėja Komisijai paduotu skundu Komisijos prašo panaikinti atsakovės Sprendimą ir įpareigoti atsakovę tinkamai išnagrinėti pareiškėjos Prašymą (b. l. 2-5).

Pareiškėja savo skundą iš esmės grindžia tuo, kad Sprendimo turinys ir teisinių bei faktinių argumentų stoka neatitinka motyvų išdėstymo aiškumo ir pakankamumo reikalavimų, nustatytų VAĮ 10 str., atsakovė priimto Sprendimo visiškai nesieja su eismo organizavimo klausimų sprendimu ar kitų funkcijų, susijusių su eismo saugumo užtikrinimo savivaldybės teritorijoje, atlikimu. Atsakovė, priimdama Sprendimą, visiškai nevertino to fakto, kad tretieji asmenys neleidžia pareiškėjai tinkamai naudotis jai išnuomota Žemės sklypo, kurį patikėjimo teise valdo atsakovė, dalimi.

Pažymėtina, kad savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija (VSI 6 str. 32 p.). Savivaldybė, įgyvendindama savarankiškas funkcijas, turi įstatymų leidėjo suteiktą veiksmų laisvę pasirinkti būdus, kaip šias funkcijas vykdyti. Šios funkcijos įgyvendinamos savivaldybei Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais suteiktos kompetencijos ribose.

Remiantis SEAKĮ 10 str. 8 d., užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius tvirtina savivaldybės eismo saugumo programą (1 p.), iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinių organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus (2 p.); sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose (3 p.), atlieka kitas funkcijas, susijusias su eismo saugumo užtikrinimu savivaldybės teritorijoje (6 p.).

Vadovaujantis SEAKĮ 10 str. 8 d. 2 p., 2023-05-10 Panevėžio miesto savivaldybės mero potvarkiu Nr. M-55 „Dėl įgaliojimo Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriui atlikti funkcijas, numatytas Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme“ Savivaldybės administracijos direktorius yra įgaliotas atlikti funkcijas numatytas SEAKĮ, tuo pačiu tvirtinti eismo saugumo užtikrinimo priemones ir projektus, sudaryti eismo saugumo komisiją, tvirtinti jos nuostatus, spręsti eismo organizavimo klausimus vietinės reikšmės keliuose. Eismo organizavimo darbo grupė prie Panevėžio miesto savivaldybės eismo saugumo komisijos, patvirtinta Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-05-12 įsakymu Nr. A-468 (2022-11-21 įsakymo Nr. A-1026 redakcija). Minėtoji Darbo grupė savo veikloje vadovaujasi Panevėžio miesto eismo saugumo komisijos nuostatais, patvirtintais Administracijos direktoriaus 2010-03-31 įsakymu Nr. A-317, (toliau – Nuostatai). Nuostatų 9 p. numatyta, kad komisijos pirmininkas gali sudaryti darbo grupes iš komisijos narių ir įgaliotų kitų institucijų specialistų šių Nuostatų 5.5 pp. nurodytoms funkcijoms vykdyti (Nuostatų 5.5. pp. – sprendžia klausimus, susijusius su atskirų techninių eismo reguliavimo priemonių įrengimu, jų tolesnio naudojimo tikslingumu, esamų priemonių pakeitimu ir modernizavimu), parengti išvadas, kurios komisijos pirmininkui patvirtinus įsigalioja kaip komisijos sprendimai.

Iš pareiškėjos skundo matyti, kad pareiškėja Administracijos Sprendimą iš esmės ginčija tuo pagrindu, jog jis neatitinka VAĮ įtvirtintų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, todėl turi būti panaikintas. Dėl to, Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų išsprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos VAĮ (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01) normos. Nagrinėjant šį ginčą, taip pat svarbu nustatyti, ar pareiškėjos ginčijamas Sprendimas atitinka VAĮ įtvirtintus reikalavimus.

Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas dėl atsisakymo nagrinėti skundą (prašymą), atsisakymo tenkinti prašymą ar skundą, suteikti informaciją ir kt. yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAĮ 2 str. 5 d., t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAĮ 10 str. 5 d. įtvirtintas nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 str. 5 d. 1–8 p., administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo

teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

Aiškindamas ankstesnės VAI redakcijos VAI 8 str., reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAI 8 str. nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*). VAI nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017-11-08 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017*, *2018-07-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018*). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016*, *2017-07-28 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017*, *2018-04-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018*).

Nagrinėjamu atveju atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl savo veikloje turi vadovautis ir atsakingo valdymo (gero administravimo) principu bei VAI 3 str. įtvirtintais viešojo administravimo principais ir 10 str. nuostatomis. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas, įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-05-31 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-2112/2012*), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-03-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013*, *2014-03-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-997/2014*, *2015-07-09 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015*).

VAI 1 str. 1 d. nustatyta, kad šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. VAI 3 str. 4 p. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAI 3 str. 5 p. nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi

atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Nagrinėjamu atveju byloje ginčas kilo dėl Administracijos Sprendimo, kuriuo ji informavo pareiškėją, jog išnagrinėjusi pareiškėjos Prašymą, teikia atsakymą, kuriame nurodė, jog Darbo grupė, išnagrinėjusi Prašymą ir atsižvelgdama į tai, kad Žemės sklypas yra išsinuomotas (yra sudaryta valstybinės Žemės sklypo Nuomos sutartis), bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai (privažiavimas, automobilių stovėjimo aikštelė ir kt.) nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos – informuoja, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių (pakeliamo kelio užtvaro, kelio ženklų ar kt.) įrengimui privažiavime į komercinės paskirties Pastatą. Komisija sprendžia tik dėl atsakovės priimto Sprendimo atitikimo minėtiems VAI reikalavimams, kadangi bylos nagrinėjimo ribas apibrėžia suformuluotas skundo reikalavimas ir šis dokumentas šiuo atveju yra laikytinas administraciniu sprendimu, sukuriančiu tam tikras teises pasekmes pareiškėjai. Iš 2024-02-28 posėdžio protokolo Nr. KK-13 matyti, kad 2024-02-27 klausimu Nr. 2 Darbo grupė svarstė dėl pritarimo kelio užtvaro įrengimui privažiavime į komercinės paskirties Pastatą bei nutarta (bendru sutarimu): „Atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypas yra išsinuomotas (yra sudaryta valstybinės žemės sklypo nuomos sutartis), bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai (privažiavimas, automobilių stovėjimo aikštelė ir kt.) nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos – informuoti, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių (pakeliamo kelio užtvaro, kelio ženklų ar kt.) įrengimui privažiavime į komercinės paskirties Pastatą“.

Komisija, išanalizavusi Darbo grupės 2024-02-28 posėdžio protokolo Nr. KK-13 ir skundžiamo Sprendimo duomenis, sprendžia, kad atsakovės priimtas Sprendimas neatitinka VAI 10 str. 5 d. numatytų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, kuriuos detalizuoja aukščiau nurodyta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika. Iš skundžiamo Sprendimo turinio matyti, kad Sprendimas yra nepagrįstas faktinių duomenų ir teisinių normų višetu. Skundžiamas Sprendimas priimtas iš esmės be objektyvaus faktinių aplinkybių tyrimo ir faktinių aplinkybių vertinimo kvalifikavimo ir pagrindimo pagal atitinkamų teisės aktų nuostatas. Pritartina pareiškėjos skunde nurodytiems argumentams, jog atsakovei Sprendime nurodžius, kad nėra pagrindo pritarti techninių eismą ribojančių priemonių įrengimui privažiavime į komercinės paskirties Pastatą, nes Žemės sklypas yra išsinuomotas (yra sudaryta valstybinės Žemės sklypo Nuomos sutartis), bet Žemės sklype esantys inžineriniai statiniai nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir daiktinės teisės į juos nėra išviešintos, visiškai nėra aišku, kaip tai susiję su pareiškėjos Prašymu ir tinkamu valstybinės žemės Nuomos sutarties vykdymo užtikrinimu. Kaip jau minėta, atsakovė savo veikloje be kita ko turi vadovautis ir atsakingo valdymo (gero administravimo) principu, tačiau šiuo atveju iš skundžiamo Sprendimo turinio matoma, kad nagrinėjamu atveju šiuo principu nebuvo vadovaujama. Šiuo atveju, atsakovė visiškai neatsižvelgė į pareiškėjos Prašyme nurodytas aplinkybes, jog ji negali tinkamai naudotis jai išnuomota Žemės sklypu, kurį patikėjimo teise valdo atsakovė, dalimi, taip pat atsakovė nesprendė klausimo, kaip pareiškėjai išspręsti nurodytą pareiškėjai reikšmingą problemą. Kartu pažymėtina, kad administraciniuose teisiniuose santykiuose į viešojo administravimo instituciją besikreipiantis asmuo laikomas silpnesniaja šalimi, todėl viešojo administravimo institucijai paprastai nustatoma pareiga padėti asmeniui įgyvendinti jo teises. Komisija sprendžia, kad nurodyti skundžiamo Sprendimo faktinio bei teisinio pagrindimo trūkumai yra esminiai, sukliudę pareiškėjai suprasti priimto Sprendimo esmę, dėl ko Sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir turi būti panaikintas kaip neteisėtas iš esmės, nes savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui – VAI 10 str.

Šiame kontekste paminėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, jog administracinis teismas sprenddamas administracinius ginčus, neturi pareigos už viešojo administravimo subjektą parinkti teisinį kvalifikavimą, ir po to pats tą teisinį kvalifikavimą vertinti (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-08-02 nutartis administracineje byloje Nr. A-2617-575/2016*). Pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 31 str. 3 d., Komisija, kaip ir kitos institucijos, yra saistoma pareigos atsižvelgti į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimuose ir nutartyse, esančius įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo išaiškinimus. Atsižvelgdama į tai, Komisija sprendžia, kad ginčijamo Sprendimo turinys ir teisinių bei faktinių argumentų stoka

neatitinka motyvų išdėstymo aiškumo ir pakankamumo reikalavimų. Šie Sprendimo trūkumai yra esminiai.

Iš į bylą pateikto atsakovės atsiliepimo į skundą turinio matyti, kad atsakovė papildė Sprendime esančius ir prieš tai išdėstytus jo trūkumus, tačiau atsakovės pateikti argumentai atsiliepime negali būti vertinami kaip Sprendimo motyvai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, kad kilus administraciniam ginčui dėl individualaus administracinio akto, jį priėmęs subjektas ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje ir (ar) teisme negali nurodyti priimto akto motyvų (jei aktas buvo be motyvų), papildyti ar pakeisti akte nurodytus motyvus (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-02-02 nutartis administracinėje byloje Nr. A³¹³-146/2016*). Be to, dokumentai, kurie surašomi vėliau negu priimamas atitinkamas administracinis aktas, negali būti vertinami kaip to administracinio akto motyvai (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017-04-24 nutartis administracinėje byloje Nr. eA⁴⁷⁶-556/2017*). Dėl to, Komisijai pateiktas atsiliepimas negali būti laikomas tinkamu ir teisėtu skundo papildymu bei daryti patį Sprendimą teisėtu ir atitinkančiu VAĮ 10 str. nustatytus reikalavimus.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, Komisija sprendžia, kad ginčijamas atsakovės Sprendimas yra nepagrįstas konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, faktinėmis aplinkybėmis bei yra nemotyvuotas. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, daroma išvada, kad Sprendimas neatitinka VAĮ 3 str. 5 p. įtvirtinto išsamumo principo ir VAĮ 10 str. 5 d. 5 ir 6 p. nuostatų, todėl yra pagrindas panaikinti Sprendimą. Panaikinus Sprendimą, atsakovei kyla teisinė pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjos Prašymą ir dėl jo priimti administracinį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 str., 20 str. 1 d. 3 p., 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos žemės ūkio bendrovės „Berčiūnai“, atstovaujamos advokato G. U., skundą tenkinti.

Panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 raštą Nr. 19-643(4.45E) „Dėl pakeliamo kelio užtvaro“.

Įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybės administraciją pareiškėjos 2024-01-31 prašymą išnagrinėti iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Asta Povilonienė

Sigita Šimbelytė